

GAZİANTEP VE HATAY'IN GASTRONOMİ ALANINDA UNESCO YARATICI ŞEHİRLER AĞINA KATILMASINA İLİŞKİN YEREL HALKIN BAKIŞ AÇISI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA*

A Research on Local People's Perspective on Gaziantep and Hatay's Participation in the Unesco Creative Cities Network in the Field of Gastronomy

Evrım YALDIZ¹

Doç. Dr. Atınc OLCA²

ÖZ

UNESCO yaratıcı şehirler ağı, gastronomi, zanaat ve halk sanatları, edebiyat gibi dallarda şehirlerin kendilerine ait kültürel kimliklerinin ön planda olmasına ve bu amaçla yerli kültürü yaşatmaya ve korumaya yönelik önemli bir uluslararası projedir. Unesco Yaratıcı Şehirler Ağı kapsamında dünya genelinde 26 şehir Gastronomi Şehri unvanına layık görülmüştür. Bu çalışma gastronomi şehri unvanı alan şehirlerin UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı'na gastronomi alanından katılmasına yönelik yerel halkın bakış açısının incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın amacı kapsamında hazırlanan ölçekteki ifadeler 2020 yılı Haziran ve Ekim aylarında yerel halka yöneltilmiş, toplamda 1108 kişiden anket tekniği ile elde edilen veriler SPSS paket programı ile analiz edilmiştir. Katılımcılardan elde edilen verilerle, frekans ve yüzde dağılım analizleri yapılmıştır. Yapılan analizler doğrultusunda katılımcıların, bakış açılarının belirlenmesine yönelik faktör boyutları oluşmuştur. Bunlar; sosyo-kültürel etkiler, ekonomik etkiler, çevresel etkiler ve bilinirlik, şeklinde adlandırılmıştır. İki şehirde de oluşturulan dört boyut ve bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi değerlendirmeye yönelik karşılaştırmalı testler yapılmıştır ve iki şehir bağımsız değişkenlere göre karşılaştırılmıştır. Çalışmanın konusu ve amacı doğrultusunda belirlenen hipotezler test edilmiştir. Gaziantep İl'i üzerine oluşturulan 10 hipotezden 7 hipotez reddedilirken, 3 hipotez kabul edilmiştir. Hatay İl'i üzerine oluşturulan 10 hipotezden 6 hipotez kabul edilirken, 4 hipotez reddedilmiştir. Bulgular ve analizler doğrultusunda; paydaşlara, kamuya ve araştırmacılara yönelik öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı, Gastronomi Şehirleri, Gaziantep, Hatay

ABSTRACT

UNESCO creative cities network is an important international project aimed at keeping the cultural identities of the cities at the forefront in fields such as gastronomy, crafts and folk arts, and for this purpose, to maintain and protect the local culture. Within the scope of the Unesco Creative Cities Network, 26 cities worldwide have been awarded the title of Gastronomy City. This study aimed to examine the local people's perspective on the participation of cities that have been awarded the title of gastronomy city to the UNESCO Creative Cities Network in the field of gastronomy. The statements in the scale prepared within the scope of the purpose of the study were directed to the local people in June and October 2020, and the data obtained by the survey technique from a total of 1108 people were analyzed with the SPSS package program. Frequency and percentage distribution analyzes were made with the data obtained from the participants. In line with the analyzes made, factor dimensions were formed to determine the perspectives of the participants. These; socio-cultural effects, economic effects, environmental effects and awareness, are named as. Comparative tests were conducted to evaluate the relationship between four dimensions and independent variables created in both cities, and two cities were compared according to independent variables. Hypotheses determined in line with

¹ Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2676-977X> evrimyaldiz@outlook.com

² Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi Turizm ve Otelcilik Meslek Yüksek Okulu, ORCID:<https://orcid.org/0000-0003-0407-5467> , olcay@gantep.edu.tr

*Bu çalışma Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalında hazırlanmakta olan "Gaziantep ve Hatay'ın Gastronomi Alanında Unesco Yaratıcı Şehirler Ağına Katılması Hususunda Yerel Halkın Bakış Açısı" isimli tezden üretilmiştir.

the subject and purpose of the study were tested. While 7 hypotheses out of 10 hypotheses created on Gaziantep Province were rejected, 3 hypotheses were accepted. While 6 hypotheses out of 10 hypotheses built on Hatay Province were accepted, 4 hypotheses were rejected. In line with the findings and analysis; Recommendations for stakeholders, the public and researchers have been developed.

Keywords: UNESCO Creative Cities Network, Gastronomy Cities, Gaziantep, Hatay.

1. GİRİŞ

Turizm hareketliliği için rotaların belirlenmesinde bireylerin ekonomik durumları, destinasyona olan uzaklık, ulaşım imkanları, tatil deneyiminden beklentiler gibi birçok etken bulunmaktadır. Bireyler bu etkenleri göz önünde bulundurduktan sonra nihai kararlarında belirleyici faktörlerden birisi de gidilecek bölgenin yöresel mutfağı oluşturmaktadır (Akmeşe, Ateş ve Sunar, 2019: 53-54). Bu noktada yerel lezzetler, bölgelerin gastronomik kökenini temsil eden çekici turizm unsurları arasındadır (Richards, 2002: 3). Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO), şehirlerin yaratıcı unsurlarının kültürel mirasını ortaya çıkarma yönü ile korunması esasına istinaden, "UNESCO Kültürel Çeşitlilik Küresel İttifakı" dâhilinde, 2004 yılında "Yaratıcı Şehirler Ağı (Creative Cities Network)" programını başlatmıştır. Bu noktada, Ağ kapsamında "gastronomi" ilk kez tema olarak kullanılmıştır (UNESCO, 2020). Dünya Turizm Örgütü'nün 2012 senesinde yayınladığı evrensel yiyecek turizmi değerlendirmesinde; bölgesel içecekler ve yiyeceklerin turistler için bölge tercihinde halen temel teşvik kaynağı olmasa da, bölge tercihi seçiminde büyük oranda etkili olduğu gözlemlenmiştir. Yanı sıra bölgesel mutfağın, gezginlerin tatil kalitelerini yükseltebilmek için ve tatil bölgesi seçiminde önemli rol oynadığı belirtilmiştir (www.unwto.org, 2020). Yapılan çalışmalar da (Çokişler ve Türker, 2015: 123; Görkem ve Sevim, 2011: 73) turistlerin seyahat ettikleri destinasyonun tarihi ve doğal güzellikleri kadar o destinasyonun kültürel değerleri ve folklorik yapısına da önem verdikleri görülmektedir. Folklorik yapının önemli bir bölümünü oluşturan yiyecek ve içecekler, gastronomi turizmi ile beraber turizm faaliyetlerinin de önemli bir bölümü haline gelmiştir. Gastronomi turizmi gastronomik kaynakların zengin olduğu destinasyonlara gastronomik ürünlerin üreticilerini ziyaret etme, yemek pişirme etkinlikleri, fuar, yarışma, gastronomi festivallerine katılma, yemek tadımı yapmak veya yemekle ilgili aktivitelere katılma amacıyla gerçekleştirilen bir rekreasyonel seyahattir (Çevik ve Saçılık, 2011: 504). UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı bağlamında gastronomi, kültür ve gıda birleşimini tanımlamak için kullanılmakta, insanların yeme-içme anlayışına dair bilgi ve zevklerini yansıtmaktadır. Türkiye'den 2015 senesinde Gaziantep, 2017 senesinde ise Hatay "Gastronomi Şehri" ismiyle Yaratıcı Şehirler Ağı'nda yer almıştır (en.unesco.org, 2020). Gastronomik öğelerin turistlerin destinasyon tercih kararlarına etkisi; tanıtımına etkisi; gastronomi turizminin tanıtımı ve böylece mutfağın ve gastronomik öğelerin geliştirilmesiyle beraber kültürel değerlerin sürdürülebilirliğinin sağlanmasına olan faydalarından ve bu konuda ortaya koyulan akademik çalışmaların az olduğu düşüncesiyle bu çalışmada Gaziantep ve Hatay illerinde yerel halkın şehirlerinin Unesco Yaratıcı Şehirler Ağı'na gastronomi temasında katılmalarına ilişkin düşünceleri ve ilgilerini ölçmek, bu doğrultuda yöneticilere ve planlayıcılara önerilerde bulunmak amaçlanmıştır. Çalışmada öncelikle konuyla ilgili mevcut alan yazın incelenmiş, akabinde Gaziantep ve Hatay yerel halkının görüşleri analiz edilip karşılaştırılmış, ilgili bulgu ve sonuçlara yer verilmiştir.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Gastronomi Turizmi ve Önemi

Gastronomi turizmi alternatif turizm arayışının bir neticesi olarak meydana gelmektedir. Sektörel olarak incelendiğinde, turist eğilimindeki değişiklikler alternatif turizm arayışını mecburi kılmış ve bu kontekste turizm türleri çeşitlendirilerek eko-turizm, kırsal turizm, termal turizm, yayla turizmi, gastronomi turizmi, kültürel turizm gibi turizm türleri ortaya çıkmakta ve geliştirilmektedir (Emekli, 2006: 6). Gastronomi; ülke veya bölge mutfaklarını birbirinden ayıran, bir ülkenin veya bölgenin lezzetlerini, yeme-içme alışkanlıklarını ve yiyecek hazırlama tekniklerini ifade etmektedir (Kivela ve Crotts, 2005). Bir yörenin mutfağı bir bakıma o yörenin kimliğini oluşturmaktadır. Bu bağlamda gastronomi turistik çekicilikler içerisinde değerlendirilebilir ve turist sadakatinin oluşması açısından önemli bir araç sayılabilir (Atalay, 2017: 11). Bölgeye gelen turistlere destinasyona özgü yöresel

yemekleri deneyimleme fırsatı veren turizm işletmelerinde ortaya çıkarılan yerel ürünler, destinasyonu deneyimlemek isteyen turistler açısından önemli bir cazibe faktörü oluşturmaktadır (Hacıoğlu vd., 2009).

Özellikle yakın yıllarda turizm pazarlamacıları bir bölgenin ya da yörenin mutfağını turistik bir mahsül olarak kullanıma sunmaktadır (Cömert, 2014). Bu da bir yörenin yöresel mutfak kültürünü çeşitli insanlara tanıtmak ve o insanlarla iletişim içinde olmayı hedefleyen alternatif turizm çeşitlerinden biri olarak görülmekte ve gastronomi turizmini akılda canlandırmaktadır (Kodaş ve Dikici, 2012). Deniz, kum ve güneşten faydalanma imkânı bulmayan veya doğal kaynak açıklığı bulunan bölgeler için gastronomi turizmi alternatif bir gelir kaynağı olasılığı taşımaktadır (Kivela ve Crotts,2006:359). Stratejik vadede gözlemlendiğinde bile politik ve bölgesel kalkınma da turizm ile yöresel mutfak üzerine düşünülen bir bağ bulunmaktadır (Boyne ve Hall,2004: 82). Gastronomi turizmi, turizmin yükselmesini değil aynı zamanda rekabetçi dünyasında hayatta kalmak için fırsat verir. Turist talepleri yerel güç kaynağı ile karşılanırsa, yerel gıda üretimi ekonomisi için önemli bir kaynak sağlayabilir; yoksa turizm ve yerel varlıkların üzerinde zararlı etkiler doğurabilir. Yerel yemek üretimi ve turizm arasındaki köklü bağlantı önemli bir katma değer yaratabilir (Soner, 2013: 18).

2.2.Yaratıcı Şehirler Ağı Kapsamında Gaziantep ve Hatay Mutfak Kültürü

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü, UNESCO'nun, Somut Olmayan Kültürel Miras listesindeki mevcut 246 ülkeye ait toplamda 470 miras unsuru bulunmaktadır (UNESCO, 2020). UNESCO Yaratıcı Kentler Ağı bağlamında, *"Gastronomi, gıda ve kültür çalışmalarını tanımlamak için kullanılır, yani insanların yediklerine-içtiklerine dair bilgi ve anlayıştır"* (Pearson ve Pearson, 2016: 167). Nelson (2015: 203), yaratıcı gastronomi kültürünün, bir il için tema olarak hem yerel halk hem de gezginler için şehrin kalitesini geliştirebileceğini, yemek faktörünün şehir itibarı için etkin bir faktör olarak rol oynayabileceğini ve gastronomi turizmi merakı olan turistlerin daha vefalı olarak ili yeniden ziyaret etme isteğine sahip olacağını düşünmektedir. Gastronomi aynı zamanda UNESCO Yaratıcı Kentler Ağı tarafından kapsanan yedi yaratıcı alandan biridir. Aktif bir değişim aşaması içerisinde olan yemek kültürü içinde yöresel mutfak kültürlerinin korunması amaçlanmaktadır (Taştan ve İflazoğlu, 2018: 385).

UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı tarafınca gastronomi şehri ağına üye olabilmek için belirlenen hususlar aşağıdaki gibidir (UCCN, 2014: 15):

- Şehir merkezi veya bölgenin kimliği olan gastronominin iyi gelişmiş olması,
- Teknolojik / endüstriyel ilerlemeler karşısında ayakta durabilmiş bilgi, yöresel ve geleneksel mutfak metotları ve uygulamaları,
- Çok sayıda yöresel restoran ve işletme bulunması,
- Çok sayıda şefi himayesinde bulunduran etkin bir gastronomi topluluğunun var olması,
- Gastronomi ödüller, festivaller, yarışmalar ve diğer geniş boyutlu faaliyetlere ev sahipliği yapma geleneği

Dünyanın birçok bölgesinden pek çok kenti *"yaratıcı şehir"* olabilmek için yoğun ve karmaşık bir rekabet içerisinde ulusal ve uluslararası yatırımcıların, ziyaretçilerin ve mevcut hemşerileri ile yeni yerleşimcilerin taleplerine karşılık verecek yerel ve kültürel şehir imajını geliştirmeye yöneltmektedir. Bu bağlamda, yerel yönetimler başta olmak üzere kentin diğer kurum ve kuruluşlarının işbirliği ile şehrin ekonomik, sosyal, politik, kültürel, fiziksel ve fonksiyonel yapılarının birikimini pozitif imgelerle ilişkilendirecek sofistike stratejiler kullanarak şehri pazarlamak büyük önem arz etmektedir (Musterd ve Kovács, 2013:100). Geniş bir coğrafya içerisinde dağılmış her bir yörenin kendine has malzemeleri ile çeşitli yemek kültürlerini oluşturduğu ülkemizde gastronomi alanında pek çok kültürel mirasın korunması ve geliştirilmesi gerekmektedir. Nitekim zengin malzemeleri ve yemekleri ile bilinen farklı dinlerin, medeniyetlerin ve yaşam tarzlarının etkisiyle Gaziantep bugün *"Tatların Başkenti"* olarak tanıtılmaktadır (Ertaş ve Gezmen-Karadağ, 2013). Gaziantep 400'ün üzerinde yemek çeşidine sahip

olup, 2015 yılında gastronomi dalında UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağın'a dâhil olarak, ülkemiz şehirlerinin yerel temelde kültürel ve yaratıcı unsurlarının çeşitliliğine dikkat çekmiştir. Kendine özgü bir çok özelliği ile diğer mutfaklarda bulunmayan bir çok lezzeti keşfetmiş olan Hatay mutfağında yaklaşık 600 çeşit yemek bulunmaktadır. 2017 senesinde Unesco'nun yaratıcı şehirler ağı kapsamında "Gastronomi Şehri" unvanını alan Hatay ili her geçen gün turizm açısından bir cazibe merkezi haline gelmekte ve turizm organizatörlerinin dikkatini çekmektedir. Yemek kültürünü çevresel koşullar, sosyokültürel yapı, ekonomi ve dinsel inanışlar şekillendirmektedir (Şahin, 2012).

3.Araştırmanın Yöntemi

Çalışmanın amacı; Gaziantep ve Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri konusunda yerel halkın algılarının belirlenmesidir. Çalışma yöntemi olarak anket tekniği kullanılmıştır. Çalışmanın amacı doğrultusunda İflazoğlu, (2019), Hançer (2017), Öksüz (2017), Sormaz (2019), Giritlioğlu (2015), Serçeoğlu (2014), Türker (2012) çalışmalarında kullandıkları ölçeklerden yararlanılarak anket formu oluşturulmuştur. Anket formu üç ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, katılımcıların demografik özelliklerini belirlemeye yönelik (cinsiyet, yaş, eğitim durumu, meslek, medeni durum, gelir düzeyi, ikamet süresi, doğum yeri, turizm sektöründe çalışma durumu, turistlerle iletişim durumu) 10 adet soru bulunmaktadır. Gaziantep ve Hatay İllerinin UNESCO Yaratıcı şehirler ağına katılmasının etkilerinin yerel halk tarafından algılamalarını ölçümlemeye yönelik 31 önermeden oluşan ikinci bölüm ve üçüncü bölüm olan 12 önermeden oluşan öneriler bölümü yer almaktadır. Anketin ikinci bölümünde yer alan Gaziantep ve Hatay İllerinin UNESCO Yaratıcı şehirler ağına katılmasının etkilerinin yerel halk tarafından algılamalarına yönelik ölçekte; sosyo-kültürel etkiler (10 önerme), ekonomik etkiler (11 önerme), çevresel etkiler (4 önerme) ve bilinirliğine olan etkiler (6 önerme) olmak üzere dört boyuttan oluşmaktadır. Anket formunda ikinci ve üçüncü bölüm için için 5'li likert ölçek tercih edilmiştir. Bu bağlamda; (1) Kesinlikle Katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum, (4) Katılıyorum ve (5) Kesinlikle katılıyorum anlamlarını taşımaktadır. Çalışmada örneklem belirlenirken Ural ve Kılıç (2013) tarafından geliştirilen evren örneklem hesaplama cetveline göre 10 000'den büyük olan evrenler için yeterli örneklem sayısını 384 olarak belirtmişlerdir. Bu cetvele göre elde edilen anket formlarından eksik ve hatalı olanlar çıkarıldıktan sonra Hatay İlinde 552 ve Gaziantep İlinde 556 toplamda 1108 anket formundan elde edilen veriler ile analizler gerçekleştirilmiştir. Çalışmada frekans dağılımı, geçerlilik ve güvenilirlik testi, Mann Whitney U testi, Kruskal Wallis H testi yapılmıştır.

BULGULAR

1108 adet anket formundan elde edilen veriler üzerinden ölçeğin güvenilirliğini test etmek için Cronbach Alfa testi, geçerliliğini test etmek için ise faktör analizi yapılmıştır. Ayrıca ölçekte yer alan olumsuz olarak oluşturulan Ö11, Ö31, Ö26, Ö27, Ö28, Ö29, Ö30 kodlu önermeler ters kodlama olduğu için analiz ve testlerden önce ters çevrilmiştir. Ölçekte toplam etki (31 önerme) Cronbach alfa değeri 0,927, sosyo-kültürel etkiler boyutu (10 önerme) Cronbach alfa değeri 0,942, ekonomik etkiler boyutu (11 önerme) Cronbach alfa değeri 0,936, çevresel etkiler boyutu (4 önerme) Cronbach alfa değeri değeri 0,727, bilinirlik boyutu (6 önerme) Cronbach alfa değeri değeri 0,906, öneriler ölçeği (12 önerme) Cronbach alfa değeri değeri 0,945 olarak hesaplanmıştır. Kalaycı (2016)'ya göre bir veri setinin Cronbach Alpha değeri 0.60 ile 0.80 arasında ise ölçek güvenilir; 0.80 ile 1.00 arasında ise ölçek yüksek düzeyde güvenilir olduğunu belirtmiştir. Veri setinin geçerlilik testine uygunluğunu belirlemek için KMO ve Bartlett's küresellik testleri değerlerine bakılmıştır. Ölçeğin KMO değeri 0,949 olarak, Bartlett's değeri 0,000 çıkmış ve KMO değeri 0,50'den büyük olduğu için, Bartlett's değeri 0,001'den küçük olduğu için veri seti faktör analizine uygun olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 1. Faktör Analizi Sonuçları

Önermeler	Faktör 1	Faktör 2	Faktör 3	Faktör 4	
Ö1	,796				66,557
Ö6	,786				
Ö5	,770				

Ö31	,738				
Ö3	,738				
Ö14	,738				
Ö26	,735				
Ö16	,723				
Ö15	,710				
Ö4	,695				
Ö8		,828			
Ö10		,822			
Ö9		,807			
Ö25		,738			
Ö20		,726			
Ö12		,698			
Ö11		,676			
Ö7		,645			
Ö2		,636			
Ö24		,631			
Ö13		,511			
Ö21			,903		
Ö17			,896		
Ö22			,890		
Ö23			,786		
Ö19			,764		
Ö18			,704		
Ö29				,668	
Ö28				,662	
Ö27				,661	
Ö30				,625	
Özdeğer	12,549	4,398	2,072	1,614	
Açıklanan Varyans %	40,480	14,186	6,685	5,206	

Veri setinin geçerliliğini test etmek amacıyla 31 önermeden oluşan ölçeğe uygulanan faktör analizi sonucunda veriler dört faktör altında toplanmıştır. Böylece Ö1, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö14, Ö15, Ö16, Ö26, Ö31 kodlu önermeler sosyo-kültürel etkiler boyutunu oluştururken, Ö2, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö20, Ö24, Ö25 kodlu önermeler ekonomik etkiler boyutunu oluşturmakta, Ö17, Ö18, Ö19, Ö21, Ö22, Ö23 kodlu önermeler bilinirlik boyutunu oluşturmakta ve Ö27, Ö28, Ö29, Ö30 kodlu önermeler çevresel etkiler boyutunu oluşturmaktadır. Sosyo- kültürel boyutu ölçekte ölçülmeye çalışılan özelliğin %40,480'ini açıklamakta; ekonomik etkiler boyutu ölçekte ölçülmeye çalışılan özelliğin %14,186'sını açıklamakta; bilinirlik boyutu ölçekte ölçülmeye çalışılan özelliğin %6,685'ini açıklamakta ve çevresel etkiler boyutu ölçekte ölçülmeye çalışılan özelliğin %5,206'sını açıklamaktadır. Toplamda ölçek ölçülmeye çalışılan özelliğin %66,557'sini açıklamaktadır.

Demografik özelliklere ilişkin bulgular

Katılımcıların cinsiyet durumları incelendiğinde Gaziantep'ten katılan 556 katılımcının %56,8'i (316) kadın, %43,2'si (240) erkektir. Hatay'dan katılan 552 katılımcının %41,8 (231) kadın, %58,2 (321) erkektir. Yaş aralıkları incelendiğinde Gaziantep'teki katılımcıların %36,2'si (201) 18-25 yaş, %42,3'ü (235) 26-35 yaş, %12,2'si (68) 36-45 yaş, %7'si (39) 46-55 yaş, %2,3'ü (13) 56 yaş ve üzerinde olduğunu belirtmişlerdir. Hatay'daki katılımcıların %30,4'ü (168) 18-25 yaş, %38,2'sini (211) 26-35 yaş, %16,3'ünü (90) 36-45 yaş, %10,5'i (58) 46-55 yaş, %4,5'i (25) 56 yaş ve üzerinde olduğunu belirtmişlerdir. Eğitim durumları incelendiğinde Gaziantep'teki %5,6'sı (31) ilköğretim, %13,5'i (75) Lise, %13,7'si (76) Önlisans, %44,4'ü (247) Lisans, %19,6'sı (109) Yüksek Lisans ve %3,2'si (18) doktora düzeyinde eğitim aldıklarını belirtmişlerdir. Hatay'daki katılımcıların %8,7'si (48) ilköğretim, %18,3'ü (101) Lise, %19'u (105) Önlisans, %38,6'sı (213) Lisans, %13'ü (72) yüksek lisans ve %2,4'ü

(13) doktora düzeyinde eğitim aldıklarını belirtmişlerdir. Meslekleri incelendiğinde Gaziantep'teki katılımcıların, %2,5'i (14) emekli, %26,6'sı (148) öğrenci, %3,8'i (21) esnaf, %4,9'u (27) ev hanımı, %32,4'ü (180) özel sektör çalışanı, %7,9'u (44) özel sektörde yönetici, %16,7'si (93) kamu çalışanı, %0,9'u (5) kamuda yönetici ve %4,3'ü (24) diğer meslek grubunda olduklarını belirtmişlerdir. Hatay'daki katılımcıların %4'ü (22) emekli, %25,9'u (143) öğrenci, %9,4'ü (52) esnaf, %7,8'i (43) ev hanımı, %24,8'i (137) özel sektör çalışanı, %2,4'ü (13) özel sektörde yönetici, %20,1'i (111) kamu çalışanı, %2,2'si (12) kamuda yönetici ve %3,4'ü (19) diğer meslek grubunda olduklarını belirtmişlerdir. Gaziantep'teki katılımcıların medeni durumları incelendiğinde ise, %42,8'i (238) evli, %57,2'si (318) bekar olduklarını belirtmişlerdir. Hatay'daki katılımcıların %45,5'i (251) evli, %54,5'i (301) bekar olduklarını belirtmişlerdir.

Katılımcıların aylık gelir düzeyleri incelendiğinde Gaziantep'teki %13,8'i (77) 2025 TL ve altı, %15,8'i (88) 2026-3000 TL, %16,5'i (92) 3001-4000 TL, %14,7'si (82) 4001-5000 TL, %15,6'sı (87) 5001-6000TL, %23,4'ü (130) 6001 TL ve üzeri gelir düzeyine sahip olduklarını belirtmişlerdir. Hatay'daki katılımcıların %12,5'i (69) 2025 TL ve altı, %13,2'si (73) 2026-3000 TL, %13,6'sı (75) 3001-4000 TL, %24,6'sı (136) 4001-5000 TL, %15,6'sı (86) 5001-6000TL, %20,5'i (113) 6001 TL ve üzeri gelir düzeyine sahip olduklarını belirtmişlerdir.

Gaziantep'te ki katılımcıların %20,5'i (114) 1 yıldan daha az, %16,7'si (93) 1-5 Yıl, %7'si (39) 6-10 Yıl, %6,1'i (34) 11-15 Yıl, %49,6'sı (276) 16 yıl ve üzeri süredir Gaziantep'te yaşadıklarını belirtmişlerdir. Hatay'daki katılımcıların %4,7'si (26) 1 yıldan daha az, %21,7'si (120) 1-5 Yıl, %14,5'i (80) 6-10 Yıl, %8,7'si (48) 11-15 Yıl, %50,4'ü (278) 16 yıl ve üzeri süredir Hatay'da yaşadıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların doğum yerleri incelendiğinde Gaziantep'te ki katılımcılar ise, %45,5'i (253) Gaziantep'te, %54,5'i (303) Gaziantep dışında doğduklarını belirtmişlerdir. Hatay'daki katılımcıların %53,8'i (297) Hatay'da, %46,2'si (255) Hatay dışında doğduklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların çalışma durumları incelendiğinde Gaziantep'te ki katılımcılar ise, %18,5'i (103) bir işte çalıştıklarını, %81,5'i (453) çalışmadıklarını belirtmişlerdir. Hatay'daki katılımcıların %26,3'ü (145) bir işte çalıştıklarını, %73,7'si (407) çalışmadıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların turistlerle iletişim kurma durumları incelendiğinde Gaziantep'te ki katılımcılar ise, %45,3'ü (252 katılımcı) iletişim kurduğunu, %54,7'si (304) iletişim kurmadığını belirtmişlerdir. Hatay'daki katılımcıların %44,2'si (244) iletişim kurduğunu, %55,8'i (308) iletişim kurmadığını belirtmişlerdir.

Gaziantep ve Hatay İl'i yerel halkının Hatay'ın ve Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeylerinin cinsiyetlerine, medeni durumları, doğum yerleri, çalışma durumlarına, turistlerle iletişimde bulunma durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini saptamak amacıyla Mann-Whitney U testi yapılmıştır. Gaziantep ve Hatay İl'i yerel halkının Hatay'ın ve Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeylerinin yaş durumlarına, eğitim durumları, gelir durumları, meslek durumları, ikamet durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini saptamak amacıyla Kruskal Wallis H testi yapılmıştır.

Tablo 2. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına Katılmasının Etkileri İle İlgili Algılarının Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Boyutlar	Cinsiyet	Gaziantep			Hatay		
		n	U	p	n	U	p
Sosyo Kültürel Etkiler	Kadın	316	36066,0	,322	231	34821,0	,222
	Erkek	240			321		
Ekonomik Etkiler	Kadın	316	36329,0	,395	231	33587,0	,059
	Erkek	240			321		
Çevresel Etkiler	Kadın	316	39007,0	,552	231	34221,5	,119
	Erkek	240			321		
Bilinirlik Etkisi	Kadın	316	36219,5	,364	231	36211,0	,637
	Erkek	240			321		
Toplam Etki	Kadın	316	35964,5	,297	231	33925,5	,088
	Erkek	240			321		

Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının toplam etkileriyle ilgili anlamlılık düzeyi 0,297 çıkmış ve bu değer 0,05'ten büyük olduğu için katılımcıların Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri cinsiyet durumlarına göre farklılık göstermemektedir. Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının toplam etkileriyle ilgili anlamlılık düzeyi 0,088 çıkmış ve bu değer 0,05'ten büyük olduğu için katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri cinsiyet durumlarına göre farklılık göstermemektedir.

Gaziantep ilinde uygulanan ölçeğin alt boyutları incelendiğinde ise, sosyo-kültürel etkileri p değeri 0,322; ekonomik etkileri p değeri 0,395; çevresel etkileri p değeri 0,552; bilinirlik etkileri p değeri 0,364 çıkmış ve bu değerler 0,05'ten büyük olduğu için katılımcıların bu boyutlar ile ilgili algı düzeyleri cinsiyet durumlarına göre farklılık göstermemektedir. Hatay ilinde uygulanan ölçeğin alt boyutları incelendiğinde ise, sosyo-kültürel etkileri p değeri 0,222; ekonomik etkileri p değeri 0,059; çevresel etkileri p değeri 0,119; bilinirlik etkileri p değeri 0,637 çıkmış ve bu değerler 0,05'ten büyük olduğu için katılımcıların bu boyutlar ile ilgili algı düzeyleri cinsiyet durumlarına göre farklılık göstermemektedir.

Tablo3. Katılımcıların Yaş Durumlarına Göre UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına Katılmasının Etkileri İle İlgili Algıların Mann-Whitney U Testi Sonuçları

	Yaş	Gaziantep			Hatay		
		n	H	p	n	H	p
Sosyo Kültürel Etkiler	18-25 yaş	201	3,527	,474	168	13,434	,009*
	26-35 yaş	235			211		
	36-45 yaş	68			90		
	46-55 yaş	39			58		
	56 ve üzeri	13			25		
Ekonomik Etkiler	18-25 yaş	201	8,164	,086	168	4,970	,290
	26-35 yaş	235			211		
	36-45 yaş	68			90		
	46-55 yaş	39			58		
	56 ve üzeri	13			25		
Çevresel Etkiler	18-25 yaş	201	13,211	,010*	168	10,041	,040*
	26-35 yaş	235			211		
	36-45 yaş	68			90		
	46-55 yaş	39			58		
	56 ve üzeri	13			25		
Bilinirlik Etkisi	18-25 yaş	201	10,330	,035*	168	11,983	,017*
	26-35 yaş	235			211		
	36-45 yaş	68			90		
	46-55 yaş	39			58		
	56 ve üzeri	13			25		
Toplam Etki	18-25 yaş	201	6,777	,148	168	11,812	,019*
	26-35 yaş	235			211		
	36-45 yaş	68			90		
	46-55 yaş	39			58		
	56 ve üzeri	13			25		

Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının toplam etkileriyle ilgili anlamlılık düzeyi 0,148 çıkmış ve bu değer 0,05'ten büyük olduğu için katılımcıların Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri yaş durumlarına göre farklılık göstermemektedir. Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının toplam etkileriyle ilgili anlamlılık düzeyi 0,019 çıkmış ve bu değer 0,05'ten küçük olduğu için katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri yaş durumlarına göre farklılık göstermektedir. 46-55 yaş düzeyindeki katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına

katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri 18-25 yaş ($p=0,011$); 26-35 yaş ($p=0,002$); 56 ve üzeri yaş ($p=0,005$) düzeyindeki katılımcılara göre daha düşüktür.

Gaziantep ilinde uygulanan ölçeğin alt boyutu olan çevresel etkiler ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,010 çıkmış ve bu değer 0,05'ten küçük olduğu için katılımcıların Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının çevresel etkileri ile ilgili algı düzeyleri yaş durumlarına göre farklılık göstermektedir. 46-55 yaş arasındaki katılımcılar, 26-35 yaş ($p=0,001$) arasındaki ve 36-45 yaş ($p=0,039$) arasındaki katılımcılara göre çevresel etkiler ile ilgili algı düzeyleri daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bilinirlik etkileri ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,035 çıkmış ve bu değer 0,05'ten küçük olduğu için katılımcıların Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının bilinirlik etkileri ile ilgili algı düzeyleri yaş durumlarına göre farklılık göstermektedir. 18-25 yaş arasındaki katılımcılar, diğer yaş aralıklarındaki katılımcılara göre Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının bilinirlik etkileri ile ilgili algı düzeyleri daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Sosyo- kültürel etkiler ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,474; ekonomik etkileri ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,086 çıkmış ve bu değerler 0,05'ten büyük olduğu için katılımcıların Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının sosyo- kültürel etkileri ve ekonomik etkileri ile ilgili algı düzeyleri yaş durumlarına göre farklılık göstermemektedir.

Hatay ilinde uygulanan ölçeğin sosyo-kültürel etkiler boyutu anlamlılık düzeyi, 0,009 çıkmış ve bu değer 0,05'ten küçük olduğu için katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının sosyo- kültürel etkileri ile ilgili algı düzeyleri yaş durumlarına göre farklılık göstermektedir. 46-55 yaş düzeyindeki katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının sosyo- kültürel etkileri ile ilgili algı düzeyleri 18-25 yaş ($p=0,006$); 26-35 yaş ($p=0,001$); 56 ve üzeri yaş ($p=0,010$) düzeyindeki katılımcılara göre daha düşüktür. Ekonomik etkiler boyutu anlamlılık düzeyi, 0,260 çıkmış ve bu değer 0,05'ten büyük olduğu için katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının ekonomik etkileri ile ilgili algı düzeyleri yaş durumlarına göre farklılık göstermemektedir. Çevresel etkiler boyutu anlamlılık düzeyi, 0,040 çıkmış ve bu değer 0,05'ten küçük olduğu için katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının çevresel etkileri ile ilgili algı düzeyleri yaş durumlarına göre farklılık göstermektedir. 18-25 yaş düzeyindeki katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının çevresel etkileri ile ilgili algı düzeyleri 36-45 yaş ($p=0,018$); 46-55 yaş ($p=0,009$) düzeyindeki katılımcılara göre daha yüksektir. Bilinirlik etkileri boyutu anlamlılık düzeyi, 0,017 çıkmış ve bu değer 0,05'ten küçük olduğu için katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının bilinirlik etkileri ile ilgili algı düzeyleri yaş durumlarına göre farklılık göstermektedir. 26-35 yaş düzeyindeki katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının bilinirlik etkileri ile ilgili algı düzeyleri 46-55 yaş ($p=0,002$); 18-25 yaş ($p=0,037$) düzeyindeki katılımcılara göre daha yüksektir.

Tablo 4. Katılımcıların Eğitim Durumlarına Göre Unesco Yaratıcı Şehirler Ağına Katılmasının Etkileri ile İlgili Algıların Kruskal- Wallis H Testi Sonuçları

	Eğitim Düzeyi	Gaziantep			Hatay		
		n	H	p	n	H	p
Sosyo Kültürel Etkiler	İlköğretim	31	5,824	,324	48	24,371	,000*
	Lise	75			101		
	Ön Lisans	76			105		
	Lisans	247			213		
	Yüksek Lisans	109			72		
	Doktora	18			13		
Ekonomik Etkiler	İlköğretim	31	4,644	,461	48	9,413	,094
	Lise	75			101		
	Ön Lisans	76			105		
	Lisans	247			213		
	Yüksek Lisans	109			72		
	Doktora	18			13		
Çevresel Etkiler	İlköğretim	31	6,529	,258	48	17,690	,003*

	Lise	75			101		
	Ön Lisans	76			105		
	Lisans	247			213		
	Yüksek Lisans	109			72		
	Doktora	18			13		
Bilinirlik Etkisi	İlköğretim	31	4,022	,546	48	34,431	,000*
	Lise	75			101		
	Ön Lisans	76			105		
	Lisans	247			213		
	Yüksek Lisans	109			72		
	Doktora	18			13		
Toplam Etkisi	İlköğretim	31	6,348	,274	48	21,945	,001*
	Lise	75			101		
	Ön Lisans	76			105		
	Lisans	247			213		
	Yüksek Lisans	109			72		
	Doktora	18			13		

Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının toplam etkileriyle ilgili anlamlılık düzeyi 0,274 çıkmış ve bu değer 0,05'ten büyük olduğu için katılımcıların Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri eğitim durumlarına göre farklılık göstermemektedir. Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının toplam etkileriyle ilgili anlamlılık düzeyi 0,001 çıkmış ve bu değer 0,05'ten küçük olduğu için katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri eğitim durumlarına göre farklılık göstermektedir. Önlisans eğitim düzeyindeki katılımcılar, doktora ($p=0,045$); ilköğretim ($p=0,001$); lisans ($p=0,000$); yüksek lisans ($p=0,002$); lise ($p=0,003$) eğitim düzeyindeki katılımcılara göre Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Gaziantep ilinde uygulanan ölçeğin alt boyutları incelendiğinde ise, sosyo-kültürel etkileri p değeri 0,324; ekonomik etkileri p değeri 0,461; çevresel etkileri p değeri 0,258; bilinirlik etkileri p değeri 0,546 çıkmış ve bu değerler 0,05'ten büyük olduğu için katılımcıların bu boyutlar ile ilgili algı düzeyleri eğitim durumlarına göre farklılık göstermemektedir. Hatay ilinde uygulanan ölçeğin alt boyutu olan sosyo-kültürel etkileri p değeri 0,000 çıkmış ve bu değer 0,05'ten küçük olduğu için katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının sosyo-kültürel etkileri ile ilgili algı düzeyleri eğitim durumlarına göre farklılık göstermektedir. Önlisans eğitim düzeyindeki katılımcılar, ilköğretim ($p=0,000$); lisans ($p=0,000$); yüksek lisans ($p=0,001$); lise ($p=0,002$) eğitim düzeyindeki katılımcılara göre Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının sosyo- kültürel etkileri ile ilgili algı düzeyleri daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ekonomik etkileri p değeri 0,090 çıkmış ve bu değer 0,05'ten büyük olduğu için katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının ekonomik etkileri ile ilgili algı düzeyleri eğitim durumlarına göre farklılık göstermemektedir. Çevresel etkileri p değeri 0,003 çıkmış ve bu değer 0,05'ten küçük olduğu için katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının çevresel etkileri ile ilgili algı düzeyleri eğitim durumlarına göre farklılık göstermektedir. Önlisans eğitim düzeyindeki katılımcılar, ilköğretim ($p=0,048$); lisans ($p=0,000$); doktora ($p=0,010$); lise ($p=0,001$) eğitim düzeyindeki katılımcılara göre Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının çevresel etkileri ile ilgili algı düzeyleri daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bilinirlik etkileri p değeri 0,000 çıkmış ve bu değer 0,05'ten küçük olduğu için katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının bilinirlik etkileri ile ilgili algı düzeyleri eğitim durumlarına göre farklılık göstermektedir. Önlisans eğitim düzeyindeki katılımcılar, ilköğretim ($p=0,000$); lisans ($p=0,000$); yüksek lisans ($p=0,000$); lise ($p=0,000$) eğitim düzeyindeki katılımcılara göre Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının bilinirlik etkileri ile ilgili algı düzeyleri daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 5. Gaziantep İlindeki Katılımcıların Meslek Durumlarına Göre Unesco Yaratıcı Şehirler Ağına Katılmasının Etkileri İle İlgili Algılarının Kruskal- Wallis H Testi Sonuçları

	Meslek	Gaziantep			Hatay		
		n	H	p	n	H	p
Sosyo Kültürel Etkiler	Emekli	14	11,373	,181	22	29,746	,000*
	Öğrenci	148			143		
	Esnaf	21			52		
	Ev Hanımı	27			43		
	Özel Sektör Çalışanı	180			137		
	Özel Sektörde Yönetici	44			13		
	Kamu Çalışanı	93			111		
	Kamuda Yönetici	5			12		
	Diğer	24			19		
Ekonomik Etkiler	Emekli	14	9,861	,275	22	16,791	,032*
	Öğrenci	148			143		
	Esnaf	21			52		
	Ev Hanımı	27			43		
	Özel Sektör Çalışanı	180			137		
	Özel Sektörde Yönetici	44			13		
	Kamu Çalışanı	93			111		
	Kamuda Yönetici	5			12		
	Diğer	24			19		
Çevresel Etkiler	Emekli	14	9,785	,280	22	10,114	,257
	Öğrenci	148			143		
	Esnaf	21			52		
	Ev Hanımı	27			43		
	Özel Sektör Çalışanı	180			137		
	Özel Sektörde Yönetici	44			13		
	Kamu Çalışanı	93			111		
	Kamuda Yönetici	5			12		
	Diğer	24			19		
Bilinirlik Etkileri	Emekli	14	14,029	,081	22	20,954	,007*
	Öğrenci	148			143		
	Esnaf	21			52		
	Ev Hanımı	27			43		
	Özel Sektör Çalışanı	180			137		
	Özel Sektörde Yönetici	44			13		
	Kamu Çalışanı	93			111		
	Kamuda Yönetici	5			12		
	Diğer	24			19		
Toplam Etki	Emekli	14	4,408	,819	22	26,085	,001*
	Öğrenci	148			143		
	Esnaf	21			52		
	Ev Hanımı	27			43		
	Özel Sektör Çalışanı	180			137		
	Özel Sektörde Yönetici	44			13		
	Kamu Çalışanı	93			111		
	Kamuda Yönetici	5			12		
	Diğer	24			19		

Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının toplam etkileriyle ilgili anlamlılık düzeyi 0,819 çıkmış ve bu değer 0,05'ten büyük olduğu için katılımcıların Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri meslek durumlarına göre farklılık göstermemektedir. Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının toplam etkileriyle ilgili

anamlılık düzeyi 0,000 çıkmış ve bu değer 0,05'ten küçük olduğu için katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri meslek durumlarına göre farklılık göstermektedir. Diğer seçeneğini işaretleyen katılımcıların, öğrenci ($p=0,004$); esnaf ($p=0,006$); özel sektör çalışanı ($p=0,002$); emekli ($p=0,003$); özel sektörde yönetici ($p=0,002$) olan katılımcılara göre Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeylerinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca kamuda yönetici olan katılımcılar, özel sektörde yönetici olan katılımcılara göre ($p=0,043$); kamu çalışanı olan katılımcılar, öğrenci ($p=0,007$), esnaf ($p=0,028$), özel sektör çalışanı ($p=0,003$), emekli ($p=0,020$), özel sektörde yönetici ($p=0,012$) olan katılımcılara göre; ev hanımı olan katılımcılar özel sektörde yönetici olan katılımcılara göre ($p=0,040$) Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeylerinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Gaziantep ilinde uygulanan ölçeğin alt boyutları incelendiğinde ise, sosyo-kültürel etkileri ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,181; ekonomik etkiler ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,275; çevresel etkiler ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,280; bilinirlik etkileri anlamlılık düzeyi 0,081 çıkmış ve bu değerler 0,05'ten büyük olduğu için katılımcıların bu boyutlar ile ilgili algı düzeyleri meslek durumlarına göre farklılık göstermemektedir.

Hatay ilinde uygulanan ölçeğin alt boyutu olan sosyo-kültürel etkileri ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,000 çıkmış ve bu değer 0,05'ten küçük olduğu için katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının sosyo- kültürel etkileri ile ilgili algı düzeyleri meslek durumlarına göre farklılık göstermektedir. Diğer seçeneğini işaretleyen katılımcıların özel sektör çalışanı ($p=0,002$); öğrenci ($p=0,001$); esnaf ($p=0,001$); emekli ($p=0,005$); özel sektörde yönetici ($p=0,007$) olan katılımcılara göre Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının sosyo- kültürel etkileri ile ilgili algı düzeylerinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca kamuda yönetici olan katılımcılar, özel sektör çalışanlarına ($p=0,036$); öğrenci olanlara ($p=0,028$); esnaf olanlara ($p=0,020$); emekli olanlara ($p=0,035$); özel sektörde yönetici olanlara ($p=0,034$) göre; kamu çalışanı olan katılımcılar, özel sektör çalışanı olanlara ($p=0,035$); öğrenci olanlara ($p=0,035$); esnaf olanlara ($p=0,035$); emekli olanlara ($p=0,035$); özel sektörde yönetici olanlara ($p=0,035$) göre; ev hanımı olan katılımcılar, öğrenci olan ($p=0,037$); esnaf olan ($p=0,030$) katılımcılara göre Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının sosyo- kültürel etkileri ile ilgili algı düzeylerinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Ekonomik etkileri ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,032 çıkmış ve bu değer 0,05'ten küçük olduğu için katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının ekonomik etkileri ile ilgili algı düzeyleri meslek durumlarına göre farklılık göstermektedir. Diğer seçeneğini işaretleyen katılımcıların öğrenci olan ($p=0,046$); esnaf olan ($p=0,009$); emekli olan ($p=0,016$); özel sektörde yönetici olan ($p=0,038$) olan katılımcılara göre Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının ekonomik etkileri ile ilgili algı düzeylerinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca kamu çalışanı olan katılımcılar, esnaf olan ($p=0,006$); emekli olanlara ($p=0,028$) katılımcılara göre Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının ekonomik etkileri ile ilgili algı düzeylerinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Çevresel etkileri ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,257 çıkmış ve bu değer 0,05'ten büyük olduğu için katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının çevresel etkileri ile ilgili algı düzeyleri meslek durumlarına göre farklılık göstermemektedir. Bilinirlik etkileri ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,007 çıkmış ve bu değer 0,05'ten küçük olduğu için katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının bilinirlik etkileri ile ilgili algı düzeyleri meslek durumlarına göre farklılık göstermektedir. Diğer seçeneğini işaretleyen katılımcıların öğrenci olan ($p=0,030$); özel sektörde çalışan ($p=0,003$); özel sektörde yönetici olan ($p=0,002$) olan katılımcılara göre Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının bilinirlik etkileri ile ilgili algı düzeylerinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca esnaf olan katılımcılar, özel sektörde çalışan ($p=0,015$); özel sektörde yönetici olan ($p=0,011$) katılımcılara göre; kamu çalışanı olan katılımcılar özel sektörde çalışan ($p=0,004$); özel sektörde yönetici olan ($p=0,009$) katılımcılara göre; ev hanımı olan katılımcılar özel sektörde yönetici olan ($p=0,030$) katılımcılara göre Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının bilinirlik etkileri ile ilgili algı düzeylerinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 6. Katılımcıların Medeni Durumlarına Göre UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına Katılmasının Etkileri İle İlgili Algılarının Mann-Whitney U Testi Sonuçları

	Medeni Durum	Gaziantep			Hatay		
		n	U	p	n	U	p
Sosyo Kültürel Etkiler	Evli	238	39108,5	,499	251	42422,0	,013*
	Bekar	318			301		
Ekonomik Etkiler	Evli	238	39082,0	,507	251	38630,0	,647
	Bekar	318			301		
Çevresel Etkiler	Evli	238	40560,5	,137	251	42926,0	,005*
	Bekar	318			301		
Bilinirlik Etkisi	Evli	238	39966,5	,256	251	41768,5	,031*
	Bekar	318			301		
Toplam Etki	Evli	238	39328,5	,428	251	41274,5	,061
	Bekar	318			301		

Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının toplam etkileriyle ilgili anlamlılık düzeyi 0,428 çıkmış ve bu değer 0,05'ten büyük olduğu için katılımcıların Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri medeni durumlarına göre farklılık göstermemektedir. Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının toplam etkileriyle ilgili anlamlılık düzeyi 0,061 çıkmış ve bu değer 0,05'ten büyük olduğu için katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri medeni durumlarına göre farklılık göstermemektedir.

Gaziantep ilinde uygulanan ölçeğin alt boyutları incelendiğinde ise, sosyo-kültürel etkiler boyutu anlamlılık düzeyi 0,499; ekonomik etkiler ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,507; çevresel etkiler ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,137; bilinirlik etkileri ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,256 çıkmış ve bu değerler 0,05'ten büyük olduğu için katılımcıların bu boyutlar ile ilgili algı düzeyleri katılımcıların medeni durumlarına göre farklılık göstermemektedir. Hatay ilinde uygulanan ölçeğin alt boyutları olan sosyo-kültürel etkiler ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,013; çevresel etkiler ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,005; bilinirlik ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,031 çıkmış ve bu değerler 0,05'ten küçük olduğu için katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının sosyo- kültürel, çevresel ve bilinirlik etkileri ile ilgili algı düzeyleri medeni durumlarına göre farklılık göstermektedir. Bekâr katılımcılar, evli katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının sosyo- kültürel, çevresel ve bilinirlik etkileri ile ilgili algı düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ekonomik etkiler ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,073 çıkmış ve bu değerler 0,05'ten büyük olduğu için katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının ekonomik etkileri ile ilgili algı düzeyleri medeni durumlarına göre farklılık göstermemektedir.

Tablo 7. Katılımcıların Gelir Durumlarına Göre Unesco Yaratıcı Şehirler Ağına Katılmasının Etkileri İle İlgili Algılarının Kruskal- Wallis H Testi Sonuçları

	Gelir Düzeyi	Gaziantep			Hatay		
		n	H	p	n	H	p
Sosyo Kültürel Etkiler	2025 TL ve Altı	77	21,730	,001*	69	55,141	,000*
	2026-3000TL	88			73		
	3001- 4000TL	92			75		
	4001- 5000TL	82			136		
	5001- 6000TL	87			86		
	6001TL ve Üzeri	130			113		
Ekonomik Etkiler	2025 TL ve Altı	77	32,381	,000*	69	17,482	,004*
	2026-3000TL	88			73		
	3001- 4000TL	92			75		
	4001- 5000TL	82			136		
	5001- 6000TL	87			86		
	6001TL ve Üzeri	130			113		

Çevresel Etkiler	2025 TL ve Altı	77	15,056	,010*	69	16,780	,005*
	2026-3000TL	88			73		
	3001- 4000TL	92			75		
	4001- 5000TL	82			136		
	5001- 6000TL	87			86		
	6001TL ve Üzeri	130			113		
Bilinirlik Etkisi	2025 TL ve Altı	77	38,456	,000*	69	104,645	,000*
	2026-3000TL	88			73		
	3001- 4000TL	92			75		
	4001- 5000TL	82			136		
	5001- 6000TL	87			86		
	6001TL ve Üzeri	130			113		
Toplam Etki	2025 TL ve Altı	77	13,983	,016*	69	58,468	,000*
	2026-3000TL	88			73		
	3001- 4000TL	92			75		
	4001- 5000TL	82			136		
	5001- 6000TL	87			86		
	6001TL ve Üzeri	130			113		

Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının toplam etkileriyle ilgili anlamlılık düzeyi 0,016 çıkmış ve bu değer 0,05'ten küçük olduğu için katılımcıların Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri gelir durumlarına göre farklılık göstermektedir. 6001 TL ve üzeri gelir düzeyindeki katılımcılar, 4001- 5000 TL ($p=0,011$) ve 4001-5000 TL ($p=0,002$) gelir düzeyine sahip olan katılımcılara göre Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri daha düşük düzeyde olduğu tespit olmuştur. Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının toplam etkileriyle ilgili anlamlılık düzeyi 0,000 çıkmış ve bu değer 0,05'ten küçük olduğu için katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri gelir durumlarına göre farklılık göstermektedir. 2025 TL ve altı gelir düzeyine sahip olan katılımcılar 3001-4000 TL arası gelir düzeyine ($p=0,007$); 5001- 6000TL arası gelir düzeyine ($p=0,000$); 4001- 5000 TL arası gelir düzeyine ($p=0,000$) sahip olan katılımcılara göre Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca 4001- 5000 TL ve 5001- 6000TL arası gelir düzeyine sahip olan katılımcılar, 2026-3000 TL ve 6001 TL ve üzeri gelir düzeyi olan katılımcılara göre Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Gaziantep ilinde uygulanan ölçeğin alt boyutları incelendiğinde ise, sosyo-kültürel etkileri ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,001; ekonomik etkiler ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,000; çevresel etkiler ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,010; bilinirlik etkileri ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,000 çıkmış ve bu değerler 0,05'ten küçük olduğu için katılımcıların bu boyutlar ile ilgili algı düzeyleri gelir durumlarına göre farklılık göstermektedir. 2025 TL ve altı gelir düzeyi ve 6001 TL ve üzeri arasında gelir durumu olan katılımcılar, diğer gelir düzeyindeki katılımcılara göre Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının sosyo-kültürel etkileri, ekonomik etkileri, çevresel etkileri, bilinirlik etkileri ile ilgili algı düzeyleri daha düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Hatay ilinde uygulanan ölçeğin alt boyutu olan sosyo-kültürel etkileri p değeri 0,000 çıkmış ve bu değer 0,05'ten küçük olduğu için katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının sosyo- kültürel etkileri ile ilgili algı düzeyleri gelir durumlarına göre farklılık göstermektedir. 3001- 4000 TL, 4001- 5000 TL ve 5001- 6000 TL arasında gelir düzeyine sahip olan katılımcılar, 2025 TL ve altında, 2026-3000 TL arası, 6001 TL ve üzeri gelir düzeyine sahip olan katılımcılara göre Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının sosyo- kültürel etkileri ile ilgili algı düzeyleri daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ekonomik etkileri p değeri 0,004 çıkmış ve bu değer 0,05'ten küçük olduğu için katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının ekonomik etkileri ile ilgili algı düzeyleri gelir durumlarına göre farklılık göstermektedir. 2025 TL ve

altında gelir düzeyine sahip olan katılımcılar, 4001- 5000 TL, 5001- 6000 TL arasında gelir düzeyine sahip olan katılımcılara göre; 3001- 4000 TL arasında gelir düzeyine sahip olan katılımcılar, 4001- 5000 TL (p=0,027), 5001- 6000 TL (p=0,001) arasında gelir düzeyine sahip olan katılımcılara göre; 6001 TL ve üzeri gelir düzeyine sahip olan katılımcılar, 4001- 5000 TL (p=0,021), 5001- 6000 TL (p=0,002) arasında gelir düzeyine sahip olan katılımcılara göre Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının ekonomik etkileri ile ilgili algı düzeylerinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Çevresel etkileri p değeri 0,005 çıkmış ve bu değer 0,05'ten küçük olduğu için katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının çevresel etkileri ile ilgili algı düzeyleri gelir durumlarına göre farklılık göstermektedir. 2025 TL ve altında gelir düzeyine sahip olan katılımcılar, 4001- 5000 TL (p=0,002) arasında gelir düzeyine sahip olan katılımcılara göre; 6001 TL ve üzeri gelir düzeyine sahip olan katılımcılar, 4001- 5000 TL (p=0,001) arasında gelir düzeyine sahip olan katılımcılara göre, 2026- 3000 TL arası gelir düzeyine sahip olan katılımcılar, 4001- 5000 TL (p=0,028) arasında gelir düzeyine sahip olan katılımcılara göre, 5001- 6000 TL arası gelir düzeyine sahip olan katılımcılar, 4001- 5000 TL (p=0,027) arasında gelir düzeyine sahip olan katılımcılara göre Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının çevresel etkileri ile ilgili algı düzeylerinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bilinirlik etkileri p değeri 0,000 çıkmış ve bu değer 0,05'ten küçük olduğu için katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının bilinirlik etkileri ile ilgili algı düzeyleri gelir durumlarına göre farklılık göstermektedir. 2025 TL ve altında olan ve 2026- 3000 TL arasında gelir düzeyine sahip olan katılımcılar, diğer tüm gelir düzeyine sahip olan katılımcılara göre Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının bilinirlik etkileri ile ilgili algı düzeylerinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 8. Gaziantep Ve Hatay İllerindeki Katılımcıların İkamet Sürelerine Göre Unesco Yaratıcı Şehirler Ağına Katılmasının Etkileri İle İlgili Algılarının Kruskal- Wallis H Testi Sonuçları

		Gaziantep			Hatay		
		n	H	p	n	H	p
Sosyo Kültürel Etkiler	1Yıldan Az	114	8,820	,066	26	40,137	0,000*
	1-5 Yıl	93			120		
	6-10 Yıl	39			80		
	11-15 Yıl	34			48		
	16 Yıl ve Üzeri	276			278		
Ekonomik Etkiler	1Yıldan Az	114	20,804	,000*	26	15,188	0,004*
	1-5 Yıl	93			120		
	6-10 Yıl	39			80		
	11-15 Yıl	34			48		
	16 Yıl ve Üzeri	276			278		
Çevresel Etkiler	1Yıldan Az	114	12,121	,016*	26	15,502	0,004*
	1-5 Yıl	93			120		
	6-10 Yıl	39			80		
	11-15 Yıl	34			48		
	16 Yıl ve Üzeri	276			278		
Bilinirlik Etkisi	1Yıldan Az	114	30,632	,000*	26	79,231	0,000*
	1-5 Yıl	93			120		
	6-10 Yıl	39			80		
	11-15 Yıl	34			48		
	16 Yıl ve Üzeri	276			278		
Toplam Etki	1Yıldan Az	114	5,311	,257	26	36,841	0,000*
	1-5 Yıl	93			120		
	6-10 Yıl	39			80		
	11-15 Yıl	34			48		
	16 Yıl ve Üzeri	276			278		

Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının toplam etkileriyle ilgili anlamlılık düzeyi 0,257 çıkmış ve bu değer 0,05'ten büyük olduğu için katılımcıların Gaziantep'in UNESCO

Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri Gaziantep'te ikamet sürelerine göre farklılık göstermemektedir. Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının toplam etkileriyle ilgili anlamlılık düzeyi 0,000 çıkmış ve bu değer 0,05'ten küçük olduğu için katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri Hatay'da ikamet sürelerine göre farklılık göstermektedir. 1-5 yıl ve 6-10 yıl arasında ikamet eden katılımcılar, 1 yıldan az, 11-15 yıl arası ve 16 yıl ve üzeri Hatay'da ikamet eden katılımcılara göre Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri daha yüksektir.

Gaziantep ilinde uygulanan ölçeğin alt boyutlarından, sosyo-kültürel etkileri p değeri 0,066 çıkmış ve bu değerler 0,05'ten büyük olduğu için katılımcıların sosyo-kültürel ile ilgili algı düzeyleri katılımcıların Gaziantep'te ikamet sürelerine göre farklılık göstermemektedir. Ölçeğin diğer alt boyutları olan ekonomik etkiler ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,000; çevresel etkiler p değeri 0,016; bilinirlik etkileri ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,000 çıkmış ve bu değerler 0,05'ten küçük olduğu için katılımcıların bu boyutlar ile ilgili algı düzeyleri katılımcıların Gaziantep'te ikamet sürelerine göre farklılık göstermektedir. 1 yıldan az Gaziantep'te ikamet eden katılımcılar, diğer ikamet süresi gruplarına göre bu boyutlar ile ilgili algı düzeyleri daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Ölçeğin alt boyutu bilinirlik etkileri ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,000 çıkmış ve bu değer 0,05'ten küçük olduğu için katılımcıların bu boyutlar ile ilgili algı düzeyleri katılımcıların Gaziantep'te ikamet sürelerine göre farklılık göstermektedir. 6-10 yıl arasında ikamet eden katılımcılar, 1 yıldan az ve 16 yıl ve üzeri Gaziantep'te ikamet eden katılımcılara göre Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının bilinirlik etkileri ile ilgili algı düzeyleri daha yüksektir.

Hatay ilinde uygulanan ölçeğin alt boyutları incelendiğinde ise, sosyo-kültürel etkileri ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,000; ekonomik etkiler p değeri 0,004; çevresel etkiler p değeri 0,004; bilinirlik etkileri p değeri 0,000 çıkmış ve bu değerler 0,05'ten küçük olduğu için katılımcıların bu boyutlar ile ilgili algı düzeyleri Hatay'da ikamet sürelerine göre farklılık göstermektedir. 1-5 yıl ve 6-10 yıl arasında ikamet eden katılımcılar 1 yıldan az, 11-15 yıl arası ve 16 yıl ve üzeri Hatay'da ikamet eden katılımcılara göre Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının sosyo- kültürel, ekonomik, çevresel ve bilinirlik etkileri ile ilgili algı düzeyleri daha yüksektir.

Tablo 9. Katılımcıların Doğum Yerlerine Göre Unesco Yaratıcı Şehirler Ağına Katılmasının Etkileri İle İlgili Algılarının Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Boyutlar	Doğum Yeri	Gaziantep			Hatay		
		n	U	p	n	U	p
Sosyo Kültürel Etkiler	Gaziantep/ Hatay	253	38440,5	,953	297	46754,5	,000*
	Diğer	303			255		
Ekonomik Etkiler	Gaziantep/ Hatay	253	35987,5	,213	297	39049,0	,527
	Diğer	303			255		
Çevresel Etkiler	Gaziantep/ Hatay	253	35156,0	,084	297	43214,0	,004*
	Diğer	303			255		
Bilinirlik Etkisi	Gaziantep/ Hatay	253	38030,5	,874	297	51110,0	,000*
	Diğer	303			255		
Toplam Etki	Gaziantep/ Hatay	253	36940,5	,461	297	46292,0	,000*
	Diğer	303			255		

Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının toplam etkileriyle ilgili anlamlılık düzeyi 0,461 çıkmış ve bu değer 0,05'ten büyük olduğu için katılımcıların Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri doğum yerlerine göre farklılık göstermemektedir. Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının toplam etkileriyle ilgili anlamlılık düzeyi 0,000 çıkmış ve bu değer 0,05'ten küçük olduğu için katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri doğum yerlerine göre farklılık göstermektedir. Doğum yeri Hatay olmayan katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri Hatay'da doğan katılımcılara göre daha yüksektir.

Gaziantep İlinde uygulanan ölçeğin diğer alt boyutları olan sosyo-kültürel etkiler boyutu ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,953; ekonomik etkiler boyutu ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,213; çevresel etkiler boyutu ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,084; bilinirlik etkileri boyutu ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,084 çıkmış ve bu değerler 0,05'ten büyük olduğu için katılımcıların Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının bu boyutlar ile ilgili algı düzeyleri doğum yerlerine göre farklılık göstermemektedir.

Hatay İlinde uygulanan ölçeğin alt boyutu olan ekonomik etkiler ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,527 çıkmış ve bu değerler 0,05'ten büyük olduğu için katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının ekonomik etkileri ile ilgili algı düzeyleri doğum yerlerine göre farklılık göstermemektedir. Ölçeğin alt boyutları olan sosyo-kültürel etkiler boyutu ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,000; çevresel etkiler boyutu ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,004; bilinirlik etkileri boyutu ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,000 çıkmış ve bu değerler 0,05'ten küçük olduğu için katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının bu boyutlar ile ilgili algı düzeyleri doğum yerlerine göre farklılık göstermektedir. Doğum yeri Hatay olmayan katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının sosyo-kültürel, çevresel ve bilinirlik etkileri ile ilgili algı düzeyleri Hatay'da doğan katılımcılara göre daha yüksektir.

Tablo 10. Katılımcıların Turizm Sektöründe Çalışma Durumlarına Göre Unesco Yaratıcı Şehirler Ağına Katılmasının Etkileri İle İlgili Algılarının Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Boyutlar		Gaziantep			Hatay		
		n	U	p	n	U	p
Sosyo Kültürel Etkiler	Evet	103	18122,5	,000*	145	26415,0	,060
	Hayır	453			407		
Ekonomik Etkiler	Evet	103	17975,0	,000*	145	28768,5	,654
	Hayır	453			407		
Çevresel Etkiler	Evet	103	20807,0	,079	145	27032,5	,130
	Hayır	453			407		
Bilinirlik Etkisi	Evet	103	24904,5	,284	145	27946,5	,339
	Hayır	453			407		
Toplam Etki	Evet	103	18015,5	,000*	145	27041,0	,135
	Hayır	453			407		

Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının toplam etkileriyle ilgili anlamlılık düzeyi 0,000 çıkmış ve bu değer 0,05'ten küçük olduğu için katılımcıların Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri turizm sektöründe çalışma durumlarına göre farklılık göstermektedir. Turizm sektöründe çalışan katılımcılar diğer sektörlerde çalışan katılımcılara göre Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri daha yüksektir. Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının toplam etkileriyle ilgili anlamlılık düzeyi 0,135 çıkmış ve bu değer 0,05'ten büyük olduğu için katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri turizm sektöründe çalışma durumlarına göre farklılık göstermemektedir.

Gaziantep İlinde uygulanan ölçeğin alt boyutu olan sosyo-kültürel etkileri ve ekonomik etkiler ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,000 çıkmış ve bu değerler 0,05'ten küçük olduğu için katılımcıların bu boyutlar ile ilgili algı düzeyleri turizm sektöründe çalışma durumlarına göre farklılık göstermektedir. Turizm sektöründe çalışan katılımcılar diğer sektörlerde çalışan katılımcılara göre Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının sosyo- kültürel etkileri ve ekonomik etkileri ile ilgili algı düzeyleri daha yüksektir. Çevresel etkiler p değeri 0,079; bilinirlik etkileri p değeri 0,284 çıkmış ve bu değerler 0,05'ten büyük olduğu için katılımcıların bu boyutlar ile ilgili algı düzeyleri turizm sektöründe çalışma durumlarına göre farklılık göstermemektedir. Hatay İlinde uygulanan ölçeğin alt boyutları incelendiğinde ise, sosyo-kültürel etkiler p değeri 0,060; ekonomik etkiler p değeri 0,654; çevresel etkiler p değeri 0,130; bilinirlik etkileri p değeri 0,339 çıkmış ve bu değerler 0,05'ten büyük olduğu için katılımcıların bu boyutlar ile ilgili algı düzeyleri turizm sektöründe çalışma durumlarına göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Tablo 11. Katılımcıların Turistlerle İletişimde Bulunma Durumlarına Göre Unesco Yaratıcı Şehirler Ağına Katılmasının Etkileri İle İlgili Algılarının Mann-Whitney U Testi Sonuçları

		Gaziantep			Hatay		
		n	U	p	n	U	p
Sosyo Kültürel Etkiler	Evet	252	35181,5	,097	244	39919,5	,207
	Hayır	304			308		
Ekonomik Etkiler	Evet	252	33123,5	,006*	244	39504,0	,300
	Hayır	304			308		
Çevresel Etkiler	Evet	252	34437,0	,035*	244	34958,0	,155
	Hayır	304			308		
Bilinirlik Etkisi	Evet	252	38079,0	,905	244	38940,0	,459
	Hayır	304			308		
Toplam Etki	Evet	252	33293,0	,008*	244	39587,5	,280
	Hayır	304			308		

Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının toplam etkileriyle ilgili anlamlılık düzeyi 0,008 çıkmış ve bu değer 0,05'ten küçük olduğu için katılımcıların Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri turistlerle iletişimde bulunma durumlarına göre farklılık göstermektedir. Turistlerle iletişim halinde olan katılımcılar, diğer katılımcılara göre Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının toplam etkileriyle ilgili anlamlılık düzeyi 0,280 çıkmış ve bu değer 0,05'ten büyük olduğu için katılımcıların Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri turistlerle iletişimde bulunma durumlarına göre farklılık göstermemektedir.

Gaziantep ilinde uygulanan ölçeğin alt boyutları incelendiğinde ise, sosyo-kültürel etkiler ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,097; bilinirlik etkileri ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,905 çıkmış ve bu değerler 0,05'ten büyük olduğu için katılımcıların bu boyutlar ile ilgili algı düzeyleri turistlerle iletişimde bulunma durumlarına göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Ekonomik etkileri ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,006; çevresel etkiler ile ilgili anlamlılık düzeyi 0,035 çıkmış bu değerler 0,05'ten küçük olduğu için Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının bu boyutlar ile ilgili algı düzeyleri turistlerle iletişimde bulunma durumlarına göre farklılık göstermektedir. Turistlerle iletişim halinde olan katılımcılar, diğer katılımcılara göre Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının ekonomik etkileri ve çevresel etkileri ile ilgili algı düzeyleri daha yüksektir. Hatay ilinde uygulanan ölçeğin alt boyutları incelendiğinde ise, sosyo-kültürel etkiler p değeri 0,207; ekonomik etkiler p değeri 0,300; çevresel etkiler p değeri 0,155; bilinirlik etkileri p değeri 0,459 çıkmış ve bu değerler 0,05'ten büyük olduğu için katılımcıların bu boyutlar ile ilgili algı düzeyleri turistlerle iletişimde bulunma durumlarına göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Tablo 12. Hipotez Ret Ve Kabul Tablosu

Hipotezler	GAZİANTEP		HATAY	
	Kabul	Ret	Kabul	Ret
H.1 Katılımcıların Hatay'ın/Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.		X		X
H.2 Katılımcıların Hatay'ın/Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri yaş durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.		X	X	
H.3 Katılımcıların Hatay'ın/Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri eğitim durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.		X	X	
H.4 Katılımcıların Hatay'ın/Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri meslek durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.		X	X	

H.5 Katılımcıların Hatay'ın/Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri medeni durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.		X		X
H.6 Katılımcıların Hatay'ın/Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri gelir durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.	X		X	
H.7 Katılımcıların Hatay'ın/Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri Hatay'ın/Gaziantep'te ki ikamet sürelerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.		X	X	
H.8 Katılımcıların Hatay'ın/Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri doğum yerlerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.		X	X	
H.9 Katılımcıların Hatay'ın/Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri turizm sektöründe çalışma durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.	X			X
H.10 Katılımcıların Hatay'ın/Gaziantep'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri turistlerle iletişimde bulunma durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.	X			X

Hipotez ret/kabul tablosu incelendiğinde Gaziantep İl'i üzerine oluşturulan 10 hipotezden cinsiyet, yaş, eğitim, meslek, medeni durum, ikamet süresi, doğum yeri değişkenleri ile ilgili oluşturulan 7 hipotez reddedilirken; gelir düzeyleri, turizm sektöründe çalışma durumu, turistlerle iletişimde bulunma durumları ile ilgili oluşturulan 3 hipotez kabul edilmiştir. Hipotez ret/kabul tablosu incelendiğinde Hatay İl'i üzerine oluşturulan 10 hipotezden yaş, eğitim, meslek, gelir düzeyleri, ikamet süresi, doğum yeri değişkenleri ile ilgili oluşturulan 6 hipotez kabul edilirken; cinsiyet, medeni durum, turizm sektöründe çalışma durumu, turistlerle iletişimde bulunma durumları ile ilgili oluşturulan 4 hipotez reddedilmiştir.

Tablo 13. Katılımcıların Unesco Yaratıcı Şehirler Ağına Katılmasına Yönelik Öneri İfadeleri

UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına Katılmasına Yönelik Öneriler	Aritmetik Ortalama (\bar{x})	Standart Sapma (s.s.)	Aritmetik Ortalama (\bar{x})	Standart Sapma (s.s.)
	GAZİANTEP		HATAY	
UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı ve Önemi Hakkında Yerel Halk Bilinçlendirilmeli	4,30	0,81	4,60	0,75
Hatay/ Gaziantep'in Ulusal ve Uluslararası Tanıtım Faaliyetleri Arttırılmalı	4,33	0,80	4,56	0,67
Yöredeki Tarihi Çekiciliklerin Restorasyonları Yapılmalı (Evler, Müzeler, Kiliseler, Hanlar vb.)	4,30	0,86	4,62	0,67
İnternet ve Sosyal Medya Odaklı Şehrin Daha Fazla Tanıtımı Yapılmalı	4,41	0,78	4,63	0,64
Konaklama Tesisleri Planlı Bir Şekilde Arttırılmalı	4,37	0,81	4,60	0,66
Yiyecek-İçecek İşletmelerinin Hizmet Kalitesi Arttırılmalı	4,43	0,79	4,64	0,63
Sosyal Aktiviteler İçin Daha Fazla İmkânlar Sağlanmalı	4,48	0,76	4,63	0,64
Yöresel Mutfak Kültürünü Koruyucu Kurs ve Seminerler Düzenlenmeli	4,43	0,78	4,62	0,62
Yemekler Dışında Bu Şehirdeki Gastronomi Ürünlerinin (Baharat, Kuruyemiş, Pişirme Araç-Gereçleri vb.) Tanıtımı Yapılmalı	4,43	0,77	4,62	0,64
Yöresel Mutfağın Daha Fazla Tanıtımı Yapılmalı	4,43	0,80	4,63	0,61
Daha Fazla Nitelikli Mutfak Personeli Yetiştirilmeli	4,50	0,75	4,55	0,64
Yiyecek İçecek İşletmelerinin Sayıları Arttırılmalı	4,16	0,93	4,46	0,75
GENEL TOPLAM	4,38	0,80	4,59	0,66

SONUÇ VE ÖNERİLER

Turizm sektörü bireylerin farklılık gösteren ihtiyaç ve beklentileri doğrultusunda daha sürdürülebilir, daha spesifik turizm türlerinin oluşmasına neden olmuştur. Turizm sektörünün arz yönü incelendiğinde, destinasyonlar yoğun rekabet ortamında rakiplerine üstünlük sağlamak, turizm pastasında daha fazla pay elde edebilmek için kendine özgü özelliklerini ön plana çıkartarak pazarlamaya çalışmaktadırlar. Bu noktada destinasyonları birbirinden ayırt edici olan en önemli özellik kültürel değerleridir. Bu kültürel değerlerden birisi de mutfak kültürüdür. Kültür turizmi kapsamında az bilinen yöresel mutfak kültürleri kapsamında gastronomi turizmi, günümüzde ziyaretçilerin seyahat yapacakları destinasyona karar verme aşamasında belirleyici bir rol üstlenmektedir (Giritlioğlu ve Öksüz, 2016: 77). Demirel'e (2010) göre, gastronomik kültür yalnızca bir ülkeden başka bir ülkeye değil, bunun beraberinde her bir ülkenin kendi içinde de yöreden yöreye önemli değişiklikler göstermektedir. Ülkemizin birçok farklı medeniyete ev sahipliği yapmış olması nedeniyle çok farklı ve çeşitli bölgeler arası kendilerine özgü mutfak kültürlerinde birçok diğer mutfak kültürlerinden ayırt edici özellikler barındırmaktadır. Yeme- içme turizm sektörünün önemli bir parçasını oluştururken, destinasyonların mutfak kültürleri turizm sektöründe önem verilen konulardan biri haline gelmiştir. Ulusal veya bölgesel kültürün ortaya çıkmasında en önemli faktör olan mutfak kültürleri de, lezzetlerin yok olmasını engellemek, korumak ve gelecek nesillere aktarmak amacıyla çalışmalar gerçekleştirilmesi önem arz etmektedir. Bu değerleri korumak amacıyla oluşturulan UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı, gastronomi, kültür ve gıda çalışmalarını ifade edebilmek için kullanılmakta ve bireylerin yediklerine-içtiklerine dair anlayış ve bilgiyi kapsamaktadır. Bu kapsamda UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı'na ülkemizden Gaziantep İl'i 2015 yılında, Hatay İl'i 2017 yılında katılmıştır. UNESCO Gastronomi Şehirleri Gaziantep ve Hatay'da günümüzde hızla gelişim ve değişim gösteren gıda sektörüne rağmen, yerel halk hâlâ geleneksel teknikleri korumakta, gastronomik kimlik ve özgünlüklerini devam ettirmeye özen göstermektedirler. Tez çalışmasının konusunu Gaziantep ve Hatay illerinin UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri oluşturmaktadır. Çalışmanın konusu doğrultusunda belirlenen amacı ise; Gaziantep ve Hatay illerinin UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmanın etkilerinin yerel halk tarafından algılarını tespit etmek; Gaziantep ve Hatay illeri arasında karşılaştırma yapmaktır. Bu amaç doğrultusunda hazırlanan anket formu Gaziantep ve Hatay illerine uygulanmış ve hatalı, eksik doldurulan anket formları çıkartılarak 552 adet Hatay, 556 adet Gaziantep olmak üzere 1108 anket formundan elde edilen veriler ile analizler gerçekleştirilmiştir. Verilere, demografik değişkenler ile ilgili frekans dağılımları, güvenilirlik analizi, geçerlilik (faktör) analizi, normallik testi, Kaiser Meyer Olkin ve Bartlett's küresellik testleri, Mann-Whitney U ve Kruskal- Wallis H testlerine tabi tutulmuştur. 1108 anket formunun verileri üzerinden yapılan faktör analizi sonucunda veriler dört faktör altında toplanmıştır. Böylece 10 önerme sosyo-kültürel etkiler boyutunu oluştururken, 11 önerme ekonomik etkiler boyutunu oluşturmakta, 6 önerme bilinirlik boyutunu oluşturmakta ve 4 önerme çevresel etkiler boyutunu oluşturmaktadır. Gaziantep ve Hatay illerinde yaşayan yerel halkın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı değişkenleri için Kolmogorov-Smirnov normallik testi sonuçlarına göre anlamlılık değeri 0,05'ten küçük olduğu için veriler normal dağılım göstermediği tespit edilmiş ve parametrik olmayan testler uygulanmıştır. Daha sonra çalışmanın konusu ve amacı doğrultusunda belirlenen hipotezler test edilmiştir. Gaziantep İl'i üzerine oluşturulan 10 hipotezden cinsiyet, yaş, eğitim, meslek, medeni durum, ikamet süresi, doğum yeri değişkenleri ile ilgili oluşturulan 7 hipotez reddedilirken; gelir düzeyleri, turizm sektöründe çalışma durumu, turistlerle iletişimde bulunma durumları ile ilgili oluşturulan 3 hipotez kabul edilmiştir.

Bu çalışma da elde edilen sonuçlar şunlardır:

Hatay İl'i üzerine oluşturulan 10 hipotezden yaş, eğitim, meslek, gelir düzeyleri, ikamet süresi, doğum yeri değişkenleri ile ilgili oluşturulan 6 hipotez kabul edilirken; cinsiyet, medeni durum, turizm sektöründe çalışma durumu, turistlerle iletişimde bulunma durumları ile ilgili oluşturulan 4 hipotez reddedilmiştir. Çalışma kapsamında Gaziantep'in/Hatay'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Elde edilen bu sonuç literatürdeki Ersoy (2017), Gökçe (2016), Kervankıran (2014), Ay (2014), Gümüş ve Özüpekçe (2009) tarafından yapılan çalışmanın sonuçlarıyla benzerlik gösterirken, Akmeşe ve

Sunar (2019), Köleoğlu (2018), Güneş ve Alagöz (2018), Türker ve Türker (2014), Türkmen ve Dönmez (2015), Güneş (2014), Işık, Ada ve Boztoprak (2016), Özel (2014) tarafından yapılan çalışmaların sonuçlarıyla farklılık göstermektedir.

Katılımcıların UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri yaş durumlarına Hatay ili için anlamlı bir farklılık tespit edilmiş, Gaziantep ili için ise anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Literatürdeki Köleoğlu (2018), Gökçe (2016), Türkmen ve Dönmez (2015), Türker ve Türker (2014), Brougham ve Butler (1981), Akova (2006) tarafından yapılan çalışmanın sonuçlarıyla Gaziantep ile ilgili elde edilen sonuçla farklılık gösterirken, Hatay ili için elde edilen sonuçla benzerlik göstermiştir.

Katılımcıların UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri eğitim durumlarına göre Hatay ili için anlamlı bir farklılık tespit edilmiş, Gaziantep ili için ise anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Elde edilen bu sonuç literatürde ki Akmeşe ve Sunar (2019), Karakaş ve Şengün (2017), Gökçe (2016), Akova (2006) tarafından yapılan çalışmanın sonuçlarıyla Hatay ili için elde edilen sonuçla benzerlik, Gaziantep ili için farklılık gösterirken; Ersoy (2017), Sandal ve Karademir (2016) tarafından yapılan çalışmanın sonuçlarıyla Hatay ili için farklılık, Gaziantep ili için benzerlik göstermektedir.

Katılımcıların UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri meslek durumlarına göre Hatay ili için anlamlı bir farklılık tespit edilmiş, Gaziantep ili için ise anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Elde edilen bu sonuç literatürdeki Işık, Ada ve Boztoprak (2016), Türker ve Türker (2014), Kervankıran (2014) tarafından yapılan çalışmanın sonuçlarıyla Hatay ili için elde edilen sonuçla benzerlik, Gaziantep ili için farklılık gösterirken; Ersoy (2017) tarafından yapılan çalışmanın sonuçlarıyla Hatay ili için farklılık, Gaziantep ili için benzerlik göstermektedir.

Katılımcıların UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri medeni durumlarına göre her iki il içinde anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Elde edilen bu sonuç literatürdeki Akmeşe ve Sunar (2019), Gökçe (2016), Alaeddinoğlu (2008) tarafından yapılan çalışmanın sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir.

Katılımcıların UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri gelir durumlarına göre her iki il içinde anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Elde edilen bu sonuç literatürdeki Akmeşe ve Sunar (2019), Gökçe (2016), Pelit ve Gökçe (2014), Türker ve Türker (2014), Altıntaş (2010) tarafından yapılan çalışmanın sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir.

Katılımcıların UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri Hatay'ın/Gaziantep'te ki ikamet sürelerine göre Hatay ili için anlamlı bir farklılık tespit edilmiş, Gaziantep ili için ise anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Elde edilen bu sonuç literatürdeki Gökçe (2016), Ryan, Scotland ve Montgomery (1998), Liu ve Var, 1986; Brougham ve Butler (1981) tarafından yapılan çalışmanın sonuçlarıyla Hatay ili için elde edilen sonuçla benzerlik, Gaziantep ili için farklılık göstermektedir.

Katılımcıların UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri doğum yerlerine göre Hatay ili için anlamlı bir farklılık tespit edilmiş, Gaziantep ili için ise anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.

Katılımcıların UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri turizm sektöründe çalışma durumlarına göre Gaziantep ili için anlamlı bir farklılık tespit edilmiş, Hatay ili için ise anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Elde edilen bu sonuç literatürdeki Gökçe (2016), Güneş (2014), Lankford ve Howard (1994), Milman ve Pizam (1988) tarafından yapılan çalışmanın sonuçlarıyla Gaziantep ili için elde edilen sonuçla benzerlik, Hatay ili için farklılık göstermektedir.

Katılımcıların UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili algı düzeyleri turistlerle iletişimde bulunma durumlarına göre Gaziantep ili için anlamlı bir farklılık tespit edilmiş, Hatay ili için ise anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Elde edilen bu sonuç literatürdeki Brougham ve Butler (1981) tarafından yapılan çalışmanın sonuçlarıyla Gaziantep ili için elde edilen sonuçla benzerlik,

Hatay ili için farklılık göstermektedir. Akova (2006) tarafından yapılan çalışmanın sonuçlarıyla Hatay ili için elde edilen sonuçla benzerlik göstermektedir.

Gaziantep ve Hatay şehirlerinin UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmasının etkileri ile ilgili alt boyutlarının demografik özelliklerine göre karşılaştırıldığında aralarındaki farklılıklar şunlardır:

- UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmanın sosyo kültürel etkileri ile ilgili algı düzeyleri Hatay'da yaş, eğitim düzeyi, meslek durumları, medeni durumları, ikamet süreleri, doğum yerleri değişkenlerine göre anlamlı farklılık tespit edilirken, Gaziantep'te UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmanın sosyo kültürel etkileri ile ilgili algı düzeyleri yaş, eğitim düzeyi, meslek durumları, medeni durumları, ikamet süreleri, doğum yerleri değişkenlerine göre anlamlı farklılık tespit edilememiştir. Ayrıca Hatay'da katılımcıların turizmde çalışma durumlarına göre UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmanın sosyo kültürel etkileri ile ilgili algı düzeyleri arasında anlamlı farklılık tespit edilemezken, Gaziantep'te ki katılımcıların turizm sektöründe çalışma durumlarına göre UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmanın sosyo kültürel etkileri ile ilgili algı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir.
- UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmanın ekonomik etkileri ile ilgili algı düzeyleri Hatay'da meslek durumları değişkenine göre anlamlı farklılık tespit edilirken, Gaziantep'te UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmanın ekonomik etkileri ile ilgili algı düzeyleri meslek durumları değişkenine göre anlamlı farklılık tespit edilememiştir. Ayrıca Hatay'da katılımcıların turizmde çalışma durumları ve turistlerle iletişimde bulunma durumlarına göre UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmanın ekonomik etkileri ile ilgili algı düzeyleri arasında anlamlı farklılık tespit edilemezken, Gaziantep'te ki katılımcıların turizm sektöründe çalışma durumları ve turistlerle iletişimde bulunma durumlarına göre UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmanın ekonomik etkileri ile ilgili algı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir.
- UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmanın çevresel etkileri ile ilgili algı düzeyleri Hatay'da eğitim düzeyi, medeni durumları, doğum yerleri değişkenlerine göre anlamlı farklılık tespit edilirken, Gaziantep'te UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmanın çevresel etkileri ile ilgili algı düzeyleri eğitim düzeyi, medeni durumları, doğum yerleri değişkenlerine göre anlamlı farklılık tespit edilememiştir. Ayrıca Hatay'da katılımcıların turistlerle iletişimde bulunma durumlarına göre UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmanın çevresel etkileri ile ilgili algı düzeyleri arasında anlamlı farklılık tespit edilemezken, Gaziantep'teki katılımcıların turistlerle iletişimde bulunma durumlarına göre UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmanın çevresel etkileri ile ilgili algı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir.
- UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmanın bilinirlik etkileri ile ilgili algı düzeyleri Hatay'da eğitim düzeyi, meslek durumları, medeni durumları, doğum yerleri değişkenlerine göre anlamlı farklılık tespit edilirken, Gaziantep'te UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılmanın bilinirlik etkileri ile ilgili algı düzeyleri eğitim düzeyi, meslek durumları, medeni durumları, doğum yerleri değişkenlerine göre anlamlı farklılık tespit edilememiştir.

Çalışma sonuçları doğrultusunda Gaziantep ve Hatay'da gastronomi turizmi ve UNESCO yaratıcı şehir ağına katılmalarına yönelik öneriler:

- Gaziantep ve Hatay illerinde turizmin paydaşlarının bir araya getirilerek ortak görüş ve önerileri alınmalı ve gastronomi turizmi ile ilgili çalıştaylar düzenlenmelidir.
- Gaziantep ve Hatay illerinin lezzet haritaları ve gastronomi turizmi master planı hazırlanmalıdır.
- Gaziantep ve Hatay illerindeki Turizm İl Müdürlüğü, üniversitelerin ilgili bölümleri, seyahat acentaları, konaklama işletmeleri, restoranları kapsayacak biçimde örnek bir model geliştirilmelidir.

- Gaziantep ve Hatay illerindeki lezzetler tüm ilçelere yayarak ilçeye özdeşleşmesi ve tanıtımlarda yer verilerek geliştirilmesi sağlanmalıdır.
- Gaziantep ve Hatay illerindeki acentalar, konaklama işletmeleri gibi paydaşlar gastronomi turizmi ile ilgili bilinçlendirilmeli, gerekli teşvikler sağlanmalıdır.
- Gaziantep ve Hatay illerindeki gastronomi turizmi ve UNESCO Yaratıcı Şehir Ağı ile ilgili olarak çeşitli etkinlikler, çeşitli görsel ve işitsel medya aracılığı ile tanıtımları gerçekleştirilmelidir.
- Gaziantep ve Hatay illerindeki gastronomi turizmi için acentalar bilgilendirilmeli, lezzet turları gibi içerikler oluşturulması için gerekli teşvikler sağlanmalıdır.
- Gaziantep ve Hatay illerinde alt yapı ve üst yapı eksikleri giderilmeli ve içinde bulunduğu şehir tanıtımlarına eklenmelidir.
- Gaziantep ve Hatay illerinde lezzetler hakkında yabancı dillerde tanıtım amacıyla kısa video çekimleri, tanıtım filmleri, broşür, internet sitesi gibi farkındalığın artırılması sağlanmalıdır.
- Gaziantep ve Hatay illerinde kamu- özel sektör işbirliği için ilgili kurum ve kuruluşların gerekli teşvik ve kolaylıkları sağlaması gerekli görülmektedir.
- Dünyada önde gelen gastronomi alanındaki turizm fuarlarına katılım sağlanarak tanıtımlar yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Akmeşe, K. A., Sunar, H. (2019). "Turizmin Ekonomik Çevresel ve Sosyo-Kültürel Etkilerinin Yerel Halk Tarafından Algılanması: Hatay İli Örneği", *International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal*, (Issn:2630-631X) 5(26): 1892-1900
- Akmeşe, K.A., Ateş, A., Sunar, H. (2019). Gastronomy Tourism and Trends, in: *Main Themes in Tourism*, Editor: Akmeşe, K.A., İKSAD Publishing House, Ankara. pp. 51-73.
- Akova, O. (2006). "Yerel Halkın Turizmin Etkilerini Algılamalarına ve Tutumlarına Yönelik Bir Çalışma". *Akademik İncelemeler Dergisi (AİD)*, 1(2), 77-109.
- Alaeddinoğlu, F. (2008). Sivas Kentinde Halkın Turiste ve Turizme Bakışı. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 5 (2), 1-23.
- Atalay, R. (2017). "Alternatif Turizmin Bölgesel Kalkınmaya Etkisi: Beyşehir Yöresi Örneği". *Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya*.
- Ay, A. (2014). "Yerel Halkın Turizmin Etkileri İle İlgili Algı ve Beklentileri: Edirne İli Üzerine Araştırma". *Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul*.
- Boyne, S., ve Hall, D. (2004). "Place Promotion Through Food and Tourism: Rural Branding and The Role Of Websites". *Place Branding*, 1(1), 80-92.
- Brougham J. E., Butler, R.W.A (1981). " Segmentation Analysis of Resident Attitudes to the Social Impact of Tourism" *Annals of Tourism Research*, 8(4),569-590.
- Cömert, M. (2014). "Turizm Pazarlamasında Yöresel Mutfakların Önemi ve Hatay Mutfağı Örneği". *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 2(1), 64-70.
- Çevik, S., ve Saçılık, M. (2011). "Destinasyonun Rekabet Avantajı Elde Etmesinde Gastronomi Turizminin Rolü: Erdek Örneği". *12. Ulusal Turizm Kongresi Bildiriler Kitabı*, 12, 503-515.
- Çokişler, N., ve Türker, A. (2015). "Mutfak Kültürünün Turizm Ürünü Olarak Kullanım Etkinliğinin İncelenmesi: Ayder Turizm Merkezi Örneği." *Gümüşhane University Electronic Journal of the Institute of Social Science Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elektronik Dergisi*, 6(14).
- Demirer, H. R. (2010). "Yöresel Ürün ve Coğrafi İşaretler; Fransa ve Türkiye Üzerine Bir İnceleme." *Doktora Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya*.
- Emekli, G. (2006). Coğrafya, Kültür ve Turizm: Kültürel Turizm. *Ege Coğrafya Dergisi*, 15(1-2), 51-59.
- Ersoy, H. (2017). "Turizmin Gelişiminin Yerel Halk Üzerine Sosyo-Kültürel Etkileri: Manavgat Örneği" *Yüksek Lisans Tezi, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir*.
- Ertas, Y., ve Gezmen-Karadağ, M. (2013). "Sağlıklı Beslenmede Türk Mutfak Kültürünün Yeri". *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2(1), 117-136.

- Giritlioğlu, İ. ve Öksüz, E. (2016). "Turizmde Destinasyon Marka İmajı ve Destinasyon Aidietisi: Gaziantep İli Üzerine Bir Alan Çalışması", *Odü Sosyal Bilimler Çalışmaları Dergisi (Odüsobiad)*, 6 (15), 270-290.
- Gökçe, F. (2016). "Yerli Halkın Turizmin Gelişimine Yönelik Algısı ve Desteđi: Afyonkarahisar Örneği". *Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Afyon.*
- Görkem, O., ve Sevim, B. (2011). "Gastronomi Turizmi ve Türkiye'de Yüksek Öğretim Düzeyinde Mutfak Eğitiminin Genel Görünümü", 1. *Uluslararası Turizm ve Otelcilik Sempozyumu*, 29.
- Gümüş, N. ve Özüpekçe, S. (2009). "Foça'da Turizmin Ekonomik, Sosyal, Kültürel ve Çevresel Etkilerine Yönelik Yerel Halkın Görüşleri". *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(2), 398-417.
- Güneş, E., Alagöz, G. (2018). "Yerel Halkın Turizm Algısı: Erzincan'da Bir Çalışma". *İğdir Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı / No. 15, Temmuz. ss. 409-442.
- Güneş, N. (2014). "Yerel Halkın Turizm Algısı ve Turizme Katılımı: Antalya Konyaaltı ve Kepez İlçesi Örneği". Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Hacıoğlu, N., Girgin, G. K., ve Giritlioğlu, İ. (2009). "Yiyecek-İçecek İşletmelerinin Pazarlama Faaliyetlerinde Yöresel Mutfakların Kullanımı: Balıkesir Örneği." 3. *Gastronomi Sempozyumu*, 17-18.
- <http://www2.unwto.org/>, (Erişim Tarihi: 16.01.2020).
- <https://en.unesco.org/>, (Erişim Tarihi: 16.01.2020).
- Işık, C., Ada, A., Boztoprak, F. (2016). "Turizmin Ekonomik, Sosyal, Kültürel ve Çevresel Açından Bölgesel Kalkınmaya Etkisi: Erzurum-Pasinler İlçesi Örneği", 1. *Ulusal Alternatif Turizm Kongresi*.
- Karakaş, A., ve Şengün, H. İ. (2017). "Yerel Halkın Turizm Faaliyetlerine Yönelik Tutumları". *Bartın Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2017. 8 (15).
- Kervankıran, İ. (2014). "Beypazarı/Ankara Örneğinde Turizmin Ekonomik, Toplumsal ve Çevresel Etkilerine Yerel Halkın Yaklaşımı". *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2014(31), 133-153.
- Kivela, J., ve Crofts, J. C. (2005). "Gastronomy Tourism: A Meaningful Travel Market Segment". *Journal of Culinary Science and Technology*, 4(2-3), 39-55.
- Kivela, J., ve Crofts, J. C. (2006). "Tourism and Gastronomy: Gastronomy's İnfluence on How Tourists Experience a Destination". *Journal of Hospitality and Tourism Research*, 30(3), 354-377.
- Kodaş, D. ve Dikici, E. (2012). "Ahlat, Kırsal Bölgesinde Gastronomi Turizminin Muhtemel Toplumsal Etkileri Üzerine Nitel Bir Çalışma". *Aksaray Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi* 4(2): 51-69.
- Köleoğlu, N. (2018). "Turizmin Etkilerine Karşı Yerel Halkın Algılarının Değerlendirilmesi: Gelibolu Tarihi Alan Bölgesinde Bir Çalışma". *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, 11(2), 214-231.
- Lankford, S. V., Howard, D. R. (1994). "Developing A Tourism Impact Attitude Scale". *Annals of Tourism Research*, 21 (1), 121-139.
- Liu, J.L., Var, T. (1986). "Resident Attitudes to Tourism Impacts in Hawaii." *Annals of Tourism Research*, 13: 193-214.
- Milman, A. and Pizam, A. (1988). "Social Impacts of Tourism on Central Florida". *Annals of Tourism Research*, 15 (2), 191-204.
- Musterd, S. ve Kovács, Z. (Editörler). (2013). "Rekabetçi Şehirler İçin Yer Yapımı ve Politikalar". John Wiley and Sons.
- Nelson, V. (2015). "Place Reputation: Representing Houston, Texas As A Creative Destination Through Culinary Culture". *Tourism Geographies*, 17(2), 192-207.
- Özel Ç H (2014). "Turizmin Sosyo-Kültürel Boyutta Ortaya Çıkardığı Etkilerin İncelenmesi: Marmaris Örneği", *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 42, 57-68.
- Pearson, D. and Pearson, T. (2016). "Branding Food Culture: UNESCO Creative Cities of Gastronomy". *Journal of International Food and Agribusiness Marketing*, 28(2), 164-176.

- Pelit, E. ve Gökçe, Y. (2014). "Belediyelerin Turizme Yönelik Faaliyetlerinin Yerel Halk Tarafından Değerlendirilmesi: Afyonkarahisar Örneği". 15. *Ulusal Turizm Kongresi Bildiriler Kitabı*, 13-16 Kasım, Ankara 2014, ss. 590-607.
- Richards, G. (2002). Gastronomy: an essential ingredient in tourism production and consumption? In A.-M. Hjalager, & G. Richards, *Tourism and Gastronomy* (pp. 3-20).
- Ryan, C. Scotland, A. and Montgomery, D. (1998). "Resident Attitudes to Tourism Development - A Comparative Study Between the Rangitikei, New Zealand and Bakewell, United Kingdom". *International Journal of Tourism Research*, 4 (2), 115-130.
- Sandal, E. K., Karademir, N. (2016). "Kahramanmaraş'ta Halkın Turizme Bakışı", *Türk Coğrafya Dergisi*, S.66, s.63-70.
- Soner, F. (2013). "Gastronomy Tourism: A Solution for Small Cities Marketing and Regional Development". *Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul*.
- Şahin, K. (2012). "Hatay Mutfak Kültürü ve Yemekleri". *Hatay Valiliği, Yayın*, (16).
- Türker, G. Ö., ve Türker, A. (2014). "Yerel Halkın Turizm Etkilerini Algılama Düzeyi Turizm Desteğini Nasıl Etkiler: Dalyan Destinasyonu Örneği". *Evç (Electronic Journal of Vocational Colleges)*, 4(1), 81-98.
- Türkmen, F. ve Dönmez, Y. (2015). "Korunan Alanların Turizme Açılmasına İlişkin Yerel Halkın Görüşleri Yenice Örneği". *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 189-204.
- UCCN (2014). "UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı". *UNESCO Türkiye Millî Komisyonu UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı Bilgilendirme Sunumu*, 1-37.